

os, at med Hensyn til Nedsættelser i Militærudgifterne kunde vort Ønske ikke ske Fyldest. Det gik klart op for mig i 1904, da vi stod i en vanskelig politisk Stilling udadtil og jeg netop kom til at se paa Vanskelighederne den Gang, kom til at se, hvor daarligt vi var indrettede paa at møde disse Vanskeligheder, og hvor lidet fyldestgørende det Forsvarsvæsen var, som vi havde. Da jeg havde set det, udtalte jeg mig ogsaa derom for Rigsdagen og sagde, at jeg ikke havde nogen stor Tro til, at det kunde lykkes at faa Militærudgifterne sat ned, thi det maatte være forsvarligt, det, som vi skulde have. Og jeg for mit Vedkommende har siden den Tid baade med Münd og med Pen, baade udenfor Rigsdagen og paa Rigsdagen, paa vist dette og godtgjort dette, saa godt som jeg kunde. Med Hensyn til de andre Synspunkter, som var Venstres, have Forholdene derimod snarest givet os Ret, idet man sikkert maa sige, at for en neutral Stat som Danmark og med de Naturforhold, som vi have, er det nødvendigt at indrette os paa, at vi kunne møde ved Kysterne, hvor Neutraliteten bliver krænket, og at det derfor er nødvendigt, at vi lægge Vægten paa Hærens Udvikling, for at Hæren til enhver Tid kan være mobil og i enhver Henseende dygtig til at gaa til Kysten, og at det endelig er nødvendigt, at man lægger Vægt paa Udviklingen af Torpedomateriel, Torpedobaade o. s. v., for at et Kystforsvar ogsaa fra Flaadens Side kan finde Sted. Det var derfor naturligt, at Venstre i Forsvarskommissionen holdt paa disse Opgaver og holdt paa denne Udvikling. Det lykkedes imidlertid ikke i Forsvarskommissionen at naa til en Overenskomst, at faa Villierne til at bøje sig sammen, som jeg i sin Tid talte om. Forsvarskommissionens Betænkning blev afgiven, men Villierne var langt fra bøjede sammen, de stod endogsaa temmelig kraftigt overfor hinanden. Naar man tager Forsvarskommissionens Betænkning frem — og det er jo det Arbejde, der ligger til Grund for de Forslag, som her foreligge —, vil man se den store Forskel, der er paa Flertallets der afgivne Betænkning og paa Højremindretallets, for ikke at tale om de Betænkninger, der ere afgivne af det radikale Mindretal, som jo har et helt andet Synspunkt at gaa ud fra med Hensyn til Neutraliteten, eller af det socialdemokratiske Mindretal, som holder paa Afrustning, et Standpunkt, der jo ikke officielt er fremsat noget andet Sted end netop her i Landet.

De foreliggende Lovforslag ere altsaa udarbejdede paa Grundlag af det Arbejde, der er fremsat af Forsvarskommissionen; naar de foreligge her, maa man betragte Forsvarskommissionens Betænkning som et Rustkammer, hvorfra man kan hente Oplysning til nærmere Forstaaelse af Lovforslaget. Dernæst maa man selvfølgelig ogsaa betragte den i Vinter i Folketinget afgivne Betænkning som en Materialbeholdning til at skaffe Oplysninger om Indholdet af Lovforslagene. Navnlig blev der den Gang fremsat en Række Spørgsmaal, som blev besvarede af Administrationen. Men, som sagt, det lykkedes ikke at naa sammen der. Det har været min Tro og mit Haab, at det skulde være lykkedes de Partier, som ville have et passende Forsvar for Opretholdelsen af Landets Neutralitet, at naa sammen, saaledes at et fælles Forslag kunde være kommet til at foreligge i alt Fald saa tidligt, at man kunde være gaaet til Valg derpaa, thi det var jo en Forudsætning for det hele, at Vælgerne skulde tage Stilling til Sagen. Det lykkedes desværre ikke; et saadant Fællesforslag er jo ikke naaet, og man gik ikke til Valg paa et saadant Fællesforslag. Derfor saa det lang Tid efter Valgene ud til, at det ikke skulde lykkes at naa frem til et positivt Resultat. Det, der er sket nu — og det var det, den højtaerede Konseilspræsident henviste til —, er, at 3 Grupper af Venstre i Folketinget ere enedes om disse her foreliggende Lovforslag. Det, der har voldt Vanskelighederne for en Overenskomst, er Spørgsmaalet om Københavns Landbefæstning, thi medens Venstre fra sit Synspunkt holdende paa Kystforsvaret m. v. mente, at Københavns Landbefæstning var overflødig, at man ikke kunde have den i det nye System, havde Højre bygget sit Forslag netop paa Københavns Befæstning, altsaa med tilhørende Landbefæstning. Det, der derfor har voldt Vanskelighederne for at faa en Overenskomst, var Stillingen til Københavns Landbefæstning. Det, som man paa dette Punkt er enedes om, er, at Københavns Landbefæstning skal blive liggende indtil 31. Marts 1922; i den Tid holdes den vedlige paa samme Maade som nu og benyttes af 2den og 3die Artilleribataillon paa samme Maade som nu. Det er der opnaaet Overenskomst om; der have vi fra vor Side rakt os for at naa frem til et Resultat, selvfølgelig ikke, fordi vi have opgivet vort Synspunkt eller vort Princip, paa ingen Maade; vi mene fremdeles, at hvad